

לפני יותר ממאה שנים הגיעו משפחות רבות מיהודי ארץ לערי הקודש: חברון, צפת וירושלים. בירושלים התבססו והתפתחו שושלות של משפחות ידועות עד היום הזה: עדס, הדאיה, הררי, רפול, שעיו, שמאע, עציץ ואנקונה.

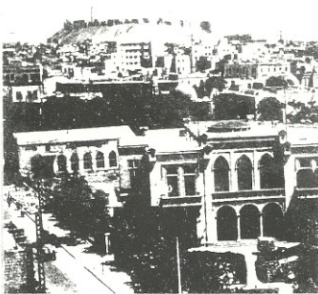
קהילת ארץ בירושלים שלפני קום המדינה היתה ממוסדת ומסודרת והעמידה רבנים רבים, ידועי שם, עם פסקי דין מיוחדים להם שנהפכו לחלל הכלל. חלקם גם הטביע את חותמם במסחר והשוק על שם שמאע בשכונת ממילא היום רק הדוגמא לכך. אסור לשכוח בהקשר זה שרבני ארץ ופרנסיה לא היססו לרנע מלראות ממדינת ישראל וניצני הגאולה ולכן הם החליטו שכתר ארם צובא, הנכס חיקר להם מכל, יועבר ליד מדינת ישראל, ואכן הוא נמסר לנשיאה דאז, יצחק בן-צבי.

מנחם יוד

יהדות ארץ אהבה את ארץ ישראל, וזו הסיבה שהם עד היום מהתורמים הגדולים לקרן קיימת לישראל לגאולת הקרקע – בכך נוכחתי לאורך שירותי רב השנים, ברחבי אמריקה הדרומית, כנציגם של המוסדות הלאומיים. זוהי אותה אהבה לארץ שהביאה את אבי לעלות לציון בגלל במשך תשע עשרה ימים.

יצחק סעד

שנות השבעים הביאו גל עליה של יהודים צעירים בודדים שברחו מחלב, בחוסר כל, לארץ. אלה היו צעירים וצעירות, משכילים, שאפתנים, בעלי משקל שבהם התברכה המדינה. לא לשווא נטלה כל צמרת המדינה חלק במבצעים נועזים וחשאיים, שטרם אושרו לפרסום, לצורך הצלתם והבאתם ארצה. עסקתי אישית בקליטת יהודים אלה ובמו עיני ראיתי את גולדה מאיר מזילה דמעה כששמעה קבוצה מהם בעת נחיתתם בארץ עם גאווה יהודית, תגובות אינטליגנטיות

המוזיאון הלאומי בחלב ברקע, (קלעת חלב)

מאיך, הסובלנות גרמה לשילוב מעניין ביהדות חלב: תורה והלכה מצד אחד, וחיי העולם הזה מצד שני, כששני המרכיבים הלכו יד ביד ולא כל ניגוד, עד כדי כך שהחלבים נהגו לומר תמיד שיש לחיות על פי הכלל (סאקא אלק וסאקא לרבק) היינו "שעה לך ושעה לאלוקיך".

התערובת הקוסמופוליטית הטביעה חותמה ביהודים שגם הם והפכו לאנשי העולם הגדול, עם קבלות מוכחות בתחומי המסחר, המקצועות החופשיים והבנקאות.

הרגש החם ליהדות לא נשכח עד היום ביהדות החלבית, אותה תמצא תמיד ראשונה ברשימת התורמים לכל דבר יהודי וממילא לכל דבר ציוני.

משה כהן

לסכם בכמה מילים: יהודי ארץ זכו לשם טוב כי עמלו לכן והאמינו תמיד ש"טוב שם משמן טוב". יהדות חלב היא רבנים בתוכמתם, סוחרים בתחכומם, בנקאים בביצועיהם וחרדים אחד עם השני בהודותם הקהילתית.

מנחם יוד

על ההגירה של היהודים ועל עלייתם לארץ

שני גלים עיקריים המוניים של הגירה מסוריה היו ליהודיה, כשהמוניע של שניהם היה כלכלי בעיקרו. בראשית המאה, בסביבות 1905, היה הגל הראשון שהיגר בעיקר לארצות הברית – לברוקלין. הגל השני היה בסביבות 1918, לאחר מלחמת העולם הראשונה, ועיקר ייעודו היה ארצות מרכז ודרום אמריקה. יחד עם זאת, תמצא גם גלים קטנים, יחסית, של הגירה, לארץ ישראל, למילוני שבאיטליה, למנצ'סטר שבאנגליה, לאנטוורפן שבבריסל ואף ליפן.

רפי יטוון